

Gasthuisstraat 6B

Op kamers 7

Veel schrijvers, dichters, vertalers hebben een band met Utrecht doordat zij er kwamen studeren. Wat weten zij nog van die tijd? 'Seks and drugs and rock-'n'-roll: de hoofdingrediënten van de gemiddelde studententijd.' Herinneringen aan de eerste studentenkamer.

door Jan van der Haar

Na het eindexamen aan het Christelijk Gymnasium aan de Diaconessenstraat 1, na het vakantiebaantje bij de HUBO houthandel aan de Lage Weide en na de solovakantie in Griekenland, waar ik voornamelijk rond hoereerde in Athene en op het eiland Mykonos, ging ik in september 1979 Nederlandse taal- en letterkunde studeren aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Ik

was negentien. Ik had er zin in. Niet in dat studeren, maar in de wereld waarin dat gebeurt. Mij was gezegd dat het de mooiste tijd van je leven was. Wel, laat maar komen. Tot nu toe vond ik het niet veel soeps.

Het kamerprobleem was voorlopig opgelost. Ik had een kamer, ja, een heel huis aangeboden gekregen voor drie maanden – van september tot december. Het betrof een kunstenaarshuisje aan de Gasthuisstraat 6B, waar een ex van mijn oudste broer woonde. Zij vertrok voor drie maanden naar haar geliefde in New York en gunde mij een mooie start in de vrijheid van Utrecht. Zij – laten we haar Bertha noemen – had daar mogelijk educatieve, maar zeker goede bedoelingen mee. Ik was haar meer dan dankbaar en werd door al mijn medestudenten om deze luxepositie benijd.

Het rijtjeshuis bestond uit een beneden- en een bovenverdieping, samen naar schatting 70 m² groot. Het was mooi ingericht, vond ik. Artistiek is een understatement. En schoon helemaal. Overal doken fraai gekrulde schaamharen op. De bewoonster was beeldend kunstenaar, maar van huis uit een gereformeerde boerendochter. Als ze tijdens haar verkering met mijn broer een zeldzaam weekend bij ons thuis doorbracht, zat ze altijd naast me in de domineesbank, waar we dealden in drop en pepermint, en verschrikkelijk moesten lachen om al die zwarte handel – haar hoofddoekje scheef.

Ik had nog maar net mijn intrek in het huis genomen of er werd aangebeld door de buurman, in gezelschap van mijn oudste broer. Beiden eveneens kunstenaar. Ze wisten dat Bertha iets voor me had achtergelaten, een verrassing, in een pillendoosje op de schoorsteenmantel. Ik reageerde verbaasd, wist van niks. Maar zij wisten van wanten, pakten het zilveren doosje en staken er meteen hun neus in. Een paar

keer snuiven, met inachtneming van het scheermesje dat lijntjes hakte op een snel erbij gepakte spiegel, hetgeen ik verbouwereerd aanzag, en de coke was vertrokken. Daarop namen buurman en broer afscheid: 'Tot ziens!'

Een week later werd er rond borreltijd weer aangebeld. Wederom de buurman, ditmaal alleen. 'Mag ik even binnenkomen? Ik heb iets goed te maken met je...' Verwonderd liet ik hem binnen.

'Ja, weet je, wij hebben laatst al je coke opgesnoven, maar ik heb wat meegenomen om je te compenseren. Zullen we een paar lijntjes doen?'

Hij had zich al aan de tafel geïnstalleerd, de bekende spiegel gepakt en was driftig aan het hakken met een scheermesje dat hij ergens vandaan had getoverd. Toen kwam er een bankbiljet van vijftiengulden tevoorschijn dat hij zorgvuldig oprolde en aan zijn linkerneusvleugel zette.

Enfin, de initiatie werd wat minder zelfzuchtig voortgezet. Ik kreeg alsnog dubbel en dwars mijn ervaring met het witte poeder. 'Aardig van Bertha,' zalfde de buurman, 'dat ze dat voor jou heeft achtergelaten.'

Sex and drugs and rock-'n'-roll: de hoofdingrediënten van de gemiddelde studententijd. De mooiste tijd van je leven.

Seks was een hoop geploeter dat ik uitprobeerde met Marloes. Marloes had ik leren kennen tijdens de Introductiedagen van de universiteit. Ze was begonnen met een studie pedagogiek. Ze was roodharig, Limburgs en verschrikkelijk aardig – eerlijk gezegd ook een beetje saai, maar ze had de kwaliteit om veel te lachen.

Seks hadden we voor het eerst uitgeprobeerd tijdens een weekendje Bergen waar ze op de poes van haar peettante moest passen. Het was spannend, maar dat we allebei zo slank waren, speelde ons parten. De uitdrukking 'bonken' heb ik er pijnlijk letterlijk ondervonden. We misten de molige tederheid, maar wisten wij veel? We bleven elkaar aardig vinden en plezier hebben – Marloes lachte zich rot.

Gasthuisstraat 1965-70, nr. 6B geheel rechts (HUA 22316)

Experimenteren met drugs kwam voornamelijk neer op het roken van wiet: Wie-de-wie-de-wiet-wiet, zoals Doe Maar zong op Hilversum III. Als je wiet rookte, gebeurde er van alles. Je werd er lacherig, dorstig, high en heel gevoelig van. Al

je zintuigen stonden op scherp. Het vree fantastisch. En het bracht meer tederheid in het spel met Marloes.

Maar op een avond dat ik met anderen had gerookt, ging het faliekant mis. Iedereen was vertrokken. Ik was naar bed gegaan, maar kon niet slapen. Ik was ervan overtuigd dat er iets in mijn neus zat. En toen ik daar zo had zitten harpoenen dat er een wonderlijke Moby Dick tevoorschijn kwam, raakte ik volledig in paniek. Het was 3.00 uur 's nachts, maar dat kon me niet schelen. Ik belde Marloes in Maarssen, waar ze een kamer bewoonde, en kermde dat er een plantje uit mijn neus was gekomen. En dat was de schuld van Andrea, want die had het erin gestopt. Marloes zei met een kantoorstem dat dat onzin was, dat ik moest gaan slapen, maar ik bleef voet bij stuk houden. Marloes zuchtte. Ze zei me rustig te blijven, ze kwam eraan gefietst.

Een halfuur later deed ik haar open en toen ik mijn verhaal met gepaste overdrijving had uitgesponnen, konden we het weglachen. Want, ja, waar is waar, bij de reconstructie ("Wanneer dééd ze dat dan?") kon ik me niet herinneren dat Andrea in mijn neus had gezeten. We dronken een Amstelbierdje en bij de muziek van *Bop 'till you drop* vielen we in slaap.

De volgende avond werd mijn hersenpan wederom een hogedrukpan toen ik in één ruk *Opwaaiende zomerjurken* uitlas. Bertha had het gekocht, gelezen en me zeer aangeprezen. Terecht. Gegrepen door de taal van Oek de Jong zag ik mij beschreven in Edo Mesch, die al net zo in zijn hoofd zat en tobde met lichamelijkeheid.

Deze roman boeide mij heel wat meer dan het hyperliterair geconstrueerde *Het zwarte licht* van Harry Mulisch: verplichte kost bij de studie Nederlands. Alleen lezen in vrijheid is leuk. Verplichte literatuur is een kwelling. Zoals de *Julia* van Rijnvisch Feith. Nee, dan de verplichte poëzie van Nijffhoff met zijn bundel *Vormen*. Kon ik het maar zo.

In die jaren was ik een hartstochtelijk lezer die minstens een boek per dag verslond. Ik liep de deur plat bij de Openbare Bibliotheek. Favoriet waren de delen van de *Privé-Domeinreeks* van de Arbeiderspers. Ik verslond ze met rode oren. Al die schitterende egodocumenten van al die briljante mensen die vaak al een heel leven erop hadden zitten waar ik net het mijne in de jaren des ondersheids was begonnen. En hoe ik dat leven moest inrichten, daar had ik weinig benul van. De kunst afkijken kon daarom geen kwaad, leek me. Zo heb ik zeer genoten van *Alles is ijdelheid*, de memoires van Claire Goll, een scherp en geestig boek waarvan mij

altijd bij zal blijven dat de schrijfster op haar 75ste nog door een geduldige student aan haar eerste orgasme is geholpen.

Zelf literatuur bedrijven deed ik niet. Tenzij dagboek-schrijven daaronder valt. Binnen die dagboeken speelde zich alles af, als vanzelf ontstonden daarin mijn eerste gedichten, maar alle volgende cahiers tot 1987 heb ik vernietigd. Ik had wel literaire ambities, maar niets van wat ik schreef was goed genoeg. Ik legde de lat zo hoog dat ik er hoogtevrees van kreeg en duizelig alles vernietigde. Het moest minstens en meteen in één keer drukwaardig, wat heet, Nobelprijswaardig zijn. Zo'n uitgangspunt maakt iemand, als het nog wat wordt, tot een late debutant.

De drie maanden vlogen om, daar aan de Gasthuisstraat. Twee weken voor Bertha's terugkeer ging ik op kamerjacht. Daartoe nam ik, gestimuleerd door alle tegenslag, krasse maatregelen. Ik besloot huis aan huis aan te bellen en te vragen of men nog een kamer te huur had. Ik begon in de Rivierenbuurt, aan het eind van de Runstraat: rrrring! Maar telkens kreeg ik te horen: 'Nee, sorry, wij hebben geen kamer over.' Ik bleef goede moed en onverwoestbare hoop houden.

Toen ik bij Runstraat nr. 1 was aangekomen, werd mij opengedaan door een bijna afgestudeerde geschiedenisstudent die zei: 'Jaha, dit is een studenten-huis, er komt hier binnenkort een kamer vrij...'

Ook daar heb ik me suf gelezen, maar van de studie kwam al even weinig. Van het studentenleven des te meer.

Pas toen ik in 1982 verhuisd was naar mijn derde studenten-kamer, aan de Mgr. van de Weteringstraat 120, begon ik serieus te studeren: Italiaanse taal- en letterkunde.

Jan van der Haar (St. Maartensdijk, 1960) is vertaler Italiaans en dichter. Hij is de vaste vertaler van Monaldi & Sorti (*Secretum*, *Imprimatur*, enz.) en vertaalde verder o.m. de romans *De huid* en *Kaputt* van Curzio Malaparte en, samen met Robert Dorsman, de poëzie van de Zuidafrikaanse dichteres Antjie Krog. Vorig jaar verscheen zijn debuutbundel *Vrolijk scheppen* bij uitgeverij IJzer.

O verleden

29 06 2013 Harry Fleurke (° Nieuwe Pekela 15 11 1948)

Als verpleegkundige verdiende hij zijn brood bij Altrecht GGZ in Utrecht. Op deze plek is zijn dichterschap van belang: bundels *Sabbatjaar* (met essaybundel *Voor wie niet leest*, 1986), *Naakt bestaan* (i.e.b., 1990), *Zien wat onvindbaar is* (i.e.b., 1991), *In verzekerde bewaring* (30 exx., 1993); *De Veenkolonie* was in voorbereiding. Aantal losse gedichten op <www.nopapers.nl/km/lit/aut/poez/0/poez0013.html>. Raakte in 1991 betrokken bij digitale uitgeverij NoPapers (<www.nopapers.nl>) als (eind)redacteur. Bovendien oprichter van het e-zine *Het Dizijn* (<www.dizijn.nl>). Schreef één, in Florence spelende roman, *Het Baptisterium*, dat bij leven niet verscheen, maar nu te zijner ere gratis te downloaden is op <www.nopapers.nl/DiZijn/wie/HarryFleurke/baptisterium.html>. Doodsoorzaak en laatste rustplaats onbekend.